

Nota van B&W

Portefeuille mr. B. B. Schneiders
Auteur Dhr. P. Haker
Telefoon 5114388
E-mail: phaker@haarlem.nl
PD/SZW Reg.nr. 2007/165212
Te kopiëren: A
B & W-vergadering van 11 september 2007

Onderwerp

Plan van aanpak uitvoering generaal pardon

Bestuurlijke context

De Tweede Kamer is onlangs akkoord gegaan met het instellen van een generaal pardon voor de 'oudewetters'. Het betreft mensen die nog onder de oude Vreemdelingenwet in Nederland asiel hebben aangevraagd, dus voor april 2001, en nog steeds in Nederland verblijven.

De uitvoering van het generaal pardon, ligt voor een groot deel in handen van de gemeenten. Voorliggende nota betreft ons plan van aanpak uitvoering generaal pardon.

Commissieparagraaf: gelet op de grote betrokkenheid van de commissie Samenleving bij het onderwerp, informeren wij de commissie actief door toezending van ons plan van aanpak uitvoering generaal pardon.

B&W-besluit:

- 1 Het college stemt in met het plan van aanpak uitvoering generaal pardon.
- 2 De extra kosten voor bijstandsverlening en re-integratie worden ten laste gebracht van respectievelijk het Inkomensdeel en Werkdeel Wwb. Indien daaruit op het Inkomensdeel op rekeningbasis een nadeel ten opzichte van de begroting voortvloeit, brengen we dit ten laste van de reserve Wwb.
- 3 Het college zendt een brief aan het kabinet om tot spoedige duidelijkheid te komen over de verdeling van de financiële tegemoetkoming van het Rijk voor de extra uitvoeringskosten van het generaal pardon.
- 4 De betrokkenen ontvangen daags na besluitvorming informatie over dit besluit; de media krijgen een persbericht.
- 5 De commissie Bestuur en de commissie Samenleving ontvangen het besluit van het college ter informatie

Plan van aanpak

Uitvoering generaal pardon

Gemeente Haarlem
Sociale Zaken en Werkgelegenheid
Piet Haker
augustus 2007

Inhoud

1	Inleiding	3
2	Vraagstelling	3
3	Kader: de pardonregeling	3
4	Wijze van aanpak	4
4.1	De doelgroep nader geanalyseerd	4
4.2	Wijze van aanmelden	4
4.3	Huisvesting	5
4.4	Inkomen	5
4.5	Inburgering en re-integratie	6
5	Tijdpad	6
6	Financiële gevolgen	6
7	Overige gevolgen	7
8	Communicatie	7
9	Besluit	8

1 Inleiding

De Tweede Kamer is onlangs akkoord gegaan met het instellen van een generaal pardon voor de 'oudewetters'. Het betreft mensen die nog onder de oude Vreemdelingenwet in Nederland asiel hebben aangevraagd, dus voor april 2001, en nog steeds in Nederland verblijven.

De uitvoering van het generaal pardon, ligt voor een groot deel in handen van de gemeenten. Voorliggende nota betreft ons plan van aanpak uitvoering generaal pardon.

2 Vraagstelling

De uitvoering van de pardonregeling ligt grotendeels in handen van gemeenten. Voorliggende nota betreft ons plan van aanpak. Wij willen een goede uitvoering van de pardonregeling realiseren waarbij het uitgangspunt is de nieuwe statushouders een reëel perspectief te bieden in de Haarlemse samenleving.

3 Kader: de pardonregeling

De pardonregeling biedt het kader waarmee ambtshalve een verblijfvergunning wordt verleend aan een grote groep (uitgeprocedeerde) asielzoekers. De regeling is gekoppeld aan een aantal randvoorwaarden. De belangrijkste is dat gemeenten meewerken met de uitvoering van de huidige Vreemdelingenwet en dat gemeenten voor deze doelgroep geen noodopvang meer zullen bieden indien zij zijn uitgeprocedeed. Het Rijk draagt zorg voor een verbeterde toelatingsprocedure voor asielzoekers (korte doorlooptijd) om nieuwe achterstanden tegen te gaan.

De VNG is na een ledenraadpleging akkoord gegaan met de pardonregeling, al hebben enkele gemeenten hun twijfels guit over het sluiten van de noodopvang voor uitgeprocedeerde asielzoekers, onder verwijzing naar hun zorgplicht.

Personen die voor de pardonregeling in aanmerking komen, voldoen aan de volgende criteria:

- de eerste asielaanvraag is voor 1 april 2001 ingediend;
- voor 13 december 2006 verblijvend in opvang van het project terugkeer en nog in procedure zijn of nog niet zijn uitgestroomd, dan wel;
- op dit moment nog verblijvend in Nederland of daaruit verwijderd en volgens een uitdrukkelijke verklaring van de burgemeester van een gemeente daar bekend waren en/of aantoonbaar sinds begin 2006 verbleven in het kader van noodopvang (zoals gedefinieerd in het kader van het project terugkeer) dan wel daarin terecht zijn gekomen in de loop van 2006 in onmiddellijke aansluiting op hun uitstroom uit het project terugkeer bedoeld onder 3, dan wel;
- op grond van de oude vreemdelingenwet in het kader van het categoriale beschermingsbeleid of op medische gronden een tijdelijke verblijfsvergunning hebben verkregen, die nog niet is ingetrokken op 13 december 2006.

De volgende personen komen niet in aanmerking voor de pardonregeling:

- er zijn contra-indicaties betreffende criminaliteit (criteria voor ongewenst verklaring) of oorlogsmisdrijven;
- de eerste asielaanvraag dateert van 1 april 2001 of later;
- er is een asielaanvraag ingediend in een ander Europees land.

4 Wijze van aanpak

In onze aanpak staat het gebruik van bestaande structuren en werkwijzen centraal. Op deze wijze willen we de doelgroep zo snel mogelijk voorzien van de middelen als nodig (Wet werk en bijstand, bijzondere bijstand) en voorzieningen (re-integratie, sociale activering, inburgering).

De doelgroep nader geanalyseerd

De schattingen over de omvang van de doelgroep lopen uiteen. Wij verwachten in Haarlem zo'n 200 potentiële gegadigden voor de pardonregeling. Hiervan is een groep van zo'n 130 personen al bekend bij Haarlemse maatschappelijke instellingen, zoals Vluchtelingenwerk, Stem in de Stad, het Klokhuis et cetera. De resterende groep verblijft momenteel in opvangvoorzieningen van het COA verspreid over Nederland en zal worden opgeteld bij de taakstelling huisvesting statushouders, zoals die voor gemeenten geldt.

Wij hebben aan de gezamenlijke instellingen gevraagd om een nadere analyse op te stellen van de doelgroep. Het betreft dan vooral de kansen op re-integratie naar werk, taalvaardigheid, leefsituatie en dergelijke. Op basis hiervan kunnen wij een reëler inschatting maken van de benodigde voorzieningen gericht op inkomen, inburgering en re-integratie.

Onze eerste conclusie op basis van de nadere analyse is dat de huisvesting het meest urgente probleem is. Voor het overige is de doelgroep gemêleerd van samenstelling en kunnen zij allen gebruik maken van reeds bestaande voorzieningen en structuren in Haarlem voor wat betreft inkomen, werk en inburgering.

Wij willen betrokkenen dan ook zo snel mogelijk passende voorzieningen bieden zodat wij hen op korte termijn een reëel perspectief bieden op een volwaardige plek in onze Haarlemse samenleving.

Wijze van aanmelden

De Immigratie en Naturalisatiedienst (IND) is na 15 juni 2007 direct begonnen met het ambtshalve verstrekken van verblijfsvergunningen aan de hen bekende doelgroep. Het deel van de doelgroep dat niet (meer) bekend is bij de IND, wordt tot 1 januari 2008 ambtshalve afgehandeld aan de hand van een verklaring van de burgemeester.

Om de burgemeestersverklaring te krijgen moet de betrokkene met papieren bewijzen dat hij/zij het gehele jaar 2006 in Nederland woonde. In een handreiking van de VNG staat een groot aantal documenten genoemd die kan dienen als bewijsstuk, bijvoorbeeld:

- bewijs inschrijving GBA
- geboorteakte van kinderen
- bewijs van schoolgaande kinderen in het jaar 2006 (schoolrapport)
- bewijs van verkregen medische hulp in 2006 (doktersverklaring, rekeningen, bewijs van opname)
- abonnementen openbaar vervoer

Een samenstel van bewijzen en verklaringen versterkt het bewijs dat iemand in 2006 in Nederland heeft verbleven.

De burgemeester bevestigt in deze verklaring dat betrokkene in 2006 in Nederland verbleef¹ en verstrekt de IND daarbij het actuele (correspondentie) adres van betrokkene. De

---

¹ In de burgemeestersverklaring meldt de burgemeester dat het voor hem *aannemelijk* is dat betrokkene in Nederland verbleef in 2006.

bewijsstukken worden op verzoek van de IND niet meegezonden met de burgemeestersverklaring. De afdeling Dienstverlening bereidt de burgemeestersverklaring voor en levert de gegevens aan bij de IND.

Personen die van mening zijn in aanmerking te komen voor de pardonregeling, kunnen zich melden bij Vluchtelingenwerk, Stem in de Stad en het Klokhuis. Zij helpen de doelgroep bij het verzamelen van (zoveel mogelijk) bewijs dat betrokkenen daadwerkelijk in Nederland verbleef in 2006. Zij toetsen bovendien of betrokkenen aan de criteria – met name de datum eerste asielaanvraag – voldoen. Op basis van deze voorselectie dragen de instellingen de gegevens van de mensen die daadwerkelijk in aanmerking komen over aan het Vreemdelingenloket van de afdeling Dienstverlening.

Mensen uit de doelgroep kunnen vrijblijvend een afspraak maken met het Vreemdelingenloket. In het eerste gesprek wordt gekeken of er daadwerkelijk een burgemeestersverklaring kan worden opgemaakt. Als dit niet het geval is, worden alle (bewijs)stukken aan betrokkene teruggegeven. Er worden geen contactadressen bewaard van mensen die niet in aanmerking komen voor de burgemeestersverklaring, en deze worden dan ook niet verstrekt aan de IND.

Wij streven ernaar alle aanvragen in de maand september in te nemen en af te handelen. Dat neemt niet weg dat mensen zich tot uiterlijk 31 december 2007 kunnen melden voor een burgemeestersverklaring. Na 1 januari 2008 kunnen geen verklaringen meer worden afgegeven.

Voor diegenen die niet in aanmerking komen voor een burgemeestersverklaring volgen wij de beleidslijn van de VNG.

Huisvesting

De huisvestingssituatie van de doelgroep is divers:

- circa 15 personen verblijven in de ROA-woningen van de gemeente Haarlem;
- circa 20 personen verblijven in de noodopvang voor uitgeprocedeerde asielzoekers;
- circa 15 personen zijn in Haarlem geplaatst door het COA;
- een deel van de doelgroep beschikt over permanente huisvesting (bijvoorbeeld via een partner);
- een deel van de groep trekt van het ene naar het andere logeeradres (tijdelijk verblijf bij familie en vrienden);

Op dit moment is niet bekend voor hoeveel mensen er permanente huisvesting moet worden gevonden. Voor de huisvesting van de nieuwe statushouders, afkomstig van de opvang van de COA, geldt met ingang van het laatste kwartaal 2007 tot en met 31 december 2009 een extra huisvestingstaakstelling voor gemeenten. Voor de gemeente Haarlem betreft het zo'n 45 woningen per kwartaal. Omdat huisvesting in Haarlem een knelpunt is, zijn wij inmiddels in overleg met de corporaties over de invulling van de huisvestingstaakstelling.

Inkomen

De inkomenssituatie van de doelgroep is wisselend. Een aantal mensen voorziet in een inkomen door middel van zwart werk. Men ontvangt giften van kerkelijke en andere instanties of wordt onderhouden door een partner, familie of vrienden. Wij verwachten dat het grootste deel van de doelgroep tijdelijk een beroep zal doen op de Wet Werk en Bijstand.

Voor de afhandeling van aanvragen Wwb richten wij binnen SoZaWe een projectteam in. Door een projectmatige aanpak en specifieke werkwijze kan een snelle afhandeling van de aanvraag mogelijk worden gemaakt.

Inburgering en re-integratie

De inburgering en re-integratie van de doelgroep wordt eveneens projectmatig uitgevoerd door SoZaWe. Daarbij maken we gebruik van de bestaande re-integratievoorzieningen, zoals Work First en het leerbanenproject van het MKB. Indien noodzakelijk realiseren we specifieke voorzieningen; zo houden wij rekening met hoger opgeleide personen, en maken hierover afspraken met UAF. We houden ook rekening met de mogelijkheden voor zelfstandig ondernemerschap.

Gelet op de specifieke deskundigheid van Stichting Vluchtelingenwerk Haarlem en het bijzondere en eenmalige karakter van de pardonregeling, zullen wij de stichting betrekken bij een aantal specifieke activerings- en re-integratieactiviteiten.

Wij zoeken naar mogelijkheden om mensen die in aanmerking komen voor de pardonregeling zo snel mogelijk te laten deelnemen aan trajecten en projecten, vooruitlopend op de feitelijke verstrekking van de verblijfsdocumenten.

Een deel van de doelgroep kampt met psychische problematiek en verwerkingsproblematiek. Wij sluiten niet uit dat een deel van de groep is aangewezen op professionele hulpverlening gelijktijdig of voorafgaand aan re-integratie.

5 Tijdpad

Wanneer	Wat	Uitvoering	Deadline
Juli	Nadere grove analyse	Haarlemse instellingen	1 augustus
Juli	Vaststelling procedure burgemeestersverklaring	Dienstverlening	1 augustus
Augustus	Inrichting projectgroep Werk en Inkomen ten behoeve van de uitvoering pardonregeling	Sociale Zaken en Werkgelegenheid	1 september
September	Mogelijkheid tot aanmelden bij Vreemdelingenloket	Haarlemse instellingen	1 oktober ²
September	Afhandeling aanvragen burgemeestersverklaring	Dienstverlening	1 oktober ³
September	Uitvoering plan van aanpak (werk, inburgering, wonen)	Sociale Zaken en Werkgelegenheid	1 januari 2010

6 Financiële gevolgen

Er zullen kosten worden gemaakt ten aanzien van (bijzondere) bijstand, re-integratie en inburgering en extra incidentele uitvoeringskosten.

Bijstandsverlening

Er zal sprake zijn van een extra beroep op de bijstand. Een uitkering kost circa € 12.000 per huishouden per jaar. De maximale doelgroep die een beroep doet op bijstand ramen wij op

² Uiterlijk mogelijk tot 1 januari 2008

³ Idem

zo'n 150 personen. De uitkeringslasten zouden dan maximaal € 1,8 mln. per jaar bedragen. Deze kosten worden zoveel mogelijk beperkt door de bijstandsduur zo kort mogelijk te houden. Dit onder meer door de inzet van re-integratie-instrumenten zoals Work First. Wij gaan er echter van uit dat in 2008 de uitgaven op het Inkomensdeel Wet Werk en Bijstand € 1,5 miljoen hoger kunnen zijn.

Een toename van het bijstandsvolume wordt in financiële zin verwerkt in het macrobudget Inkomensdeel Wwb en zal vervolgens zijn doorwerking krijgen in de verdeling van het macrobudget naar gemeenten.

Bijzondere bijstand

Personen die een status krijgen, worden zelf verantwoordelijk voor hun huisvestingskosten en moeten dat uit eigen inkomsten financieren. Wel kunnen zij een beroep doen op de bijzondere bijstand voor eenmalige inrichtingskosten.

Daarnaast kampt een aantal personen met schuldenproblematiek, met name als gevolg van niet betaalde rekeningen van ziekenhuizen en andere zorginstellingen. De doelgroep kon immers geen ziektekostenverzekering afsluiten. Ook voor het (deels) oplossen van de aanwezige schuldenproblematiek, zal het beroep op de bijzondere bijstand kunnen stijgen. Wij kunnen geen inschatting maken in hoeverre dit zal plaatsvinden. Er is wel sprake van een financieel risico, omdat de bijzondere bijstand een open einde karakter heeft.

Re-integratie en inburgering

Wij verwachten dat wij voor de doelgroep voldoende voorzieningen beschikbaar hebben gericht op re-integratie en inburgering. Daarnaast zullen wij op maat extra instrumenten inkopen als hiertoe aanleiding is. In het Werkdeel Wwb zijn ruim voldoende middelen voorhanden voor bijstandsgerechtigden die een combinatie traject re-integratie en inburgering of anderszins nodig hebben.

Rijksbijdrage

Voor de extra kosten van de pardonregeling stelt het kabinet € 55 miljoen beschikbaar. De verdeling van dit budget over de gemeenten en andere uitvoeringsorganisaties is nog niet vastgesteld, zodat wij nog niet weten welk bedrag uiteindelijk aan de gemeente Haarlem beschikbaar wordt gesteld. De rijksbijdrage zal onder meer nodig zijn ter dekking van de extra incidentele uitvoeringskosten van de afdelingen SoZaWe en Dienstverlening.

7 Overige gevolgen

Eén van de voorwaarden van het generaal pardon is dat gemeenten afzien van noodopvang voor uitgeprocedeerde asielzoekers onder de huidige Vreemdelingenwet. Wij zijn met Stem in de Stad in gesprek over de wijze waarop de noodopvang in Haarlem in principe kan worden beëindigd per 1 januari 2009.

8 Communicatie

Tot 1 september fungeren de betrokken instellingen – Vluchtelingenwerk, Stem in de Stad en het Klokhuis - als vraagbaak en informatiepunt voor (vertegenwoordigers van) potentiële gegadigden voor de pardonregeling.

Het Vreemdelingenloket blijft tot en met 31 december 2007 beschikbaar voor iedereen die meer wil weten over de pardonregeling of in aanmerking wil komen voor de burgemeestersverklaring.

Vanaf 1 september bestaat er een apart projectteam binnen SoZaWe voor de voorzieningen in het kader van werk en inkomen.

9 Besluit

1. Het college stemt in met het plan van aanpak uitvoering generaal pardon.
2. De extra kosten voor bijstandsverlening en re-integratie worden ten laste gebracht van respectievelijk het Inkomensdeel en Werkdeel Wwb. Indien daaruit op het Inkomensdeel op rekeningbasis een nadeel ten opzichte van de begroting voortvloeit, brengen we dit ten laste van de reserve Wwb.
3. Het college zendt een brief aan het kabinet om tot spoedige duidelijkheid te komen over de verdeling van de financiële tegemoetkoming van het Rijk voor de extra uitvoeringskosten van het generaal pardon.
4. De betrokkenen ontvangen daags na besluitvorming informatie over dit besluit; de media krijgen een persbericht.
5. De commissie Bestuur en de commissie Samenleving ontvangen het besluit van het college ter informatie